

Warszawa 2 listopada 2016 r.

ADR 2017 - OMÓWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH ZMIAN*Uwaga: niniejsze opracowanie ma wyłącznie charakter informacyjny*

W dniu 1 stycznia 2017 roku wchodzi w życie kolejna nowelizacja przepisów Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (Umowy ADR). Podobnie jak przy poprzednich zmianach, wprowadzono sześciomiesięczny okres przejściowy. Oznacza to, że do 30 czerwca 2017 r. można będzie stosować przepisy ADR w wersji z 2015 roku albo przepisy ADR w wersji z 2017 (ADR 2017), a od 1 lipca – wyłącznie ADR 2017. W niektórych szczególnych przypadkach mamy podane inne okresy przejściowe.

Celem opracowania jest przedstawienie wybranych zmian do Umowy ADR, które dotyczą największej liczby adresatów, tj. nadawców, przewoźników, odbiorców. Z tego powodu nie będą przedstawione zmiany w wąskich specjalistycznych dziedzinach.

Część 1. Przepisy ogólne**1.1.3.2 Wyłączenia dotyczące przewozu gazu**

- ↘ zmieniono podpunkt a) oraz dodano 2 uwagi na końcu podpunktu
- ↘ usunięto podpunkt b)

Przepisy zawarte w ADR nie mają zastosowania do przewozu:

a) gazów znajdujących się w zbiornikach lub butlach pojazdu, i służących do jego napędu lub do pracy jego wyposażenia, **wykorzystwanego lub przeznaczonego do wykorzystania w trakcie przewozu, w związku z wykonywaniem operacji transportowej (np. sprzętu chłodniczego).**

Gazy mogą być przewożone w cysternach stałych lub butlach, podłączonych bezpośrednio do silnika pojazdu i/lub w wyposażeniu pomocniczym lub przewożone w zbiornikach ciśnieniowych, które są zgodne z obowiązującymi przepisami. Łączna pojemność zbiorników paliwa lub butli dla jednostki transportowej, włączając ilości dopuszczone zgodnie z 1.1.3.3 (a), nie może przekroczyć ilości energii (MJ) lub masy (kg) odpowiadającej 54 000 MJ energii równoważnej.

UWAGA 1: Wartość 54 000 MJ odpowiada ograniczeniu ilości paliwa zgodnie z 1.1.3.3 (a) (1500 litrów). Wartość energetyczna paliw znajduje się w poniższej tabeli:

Paliwo	Zawartość energii
Olej napędowy	36 MJ / litr
Benzyna	32 MJ / litr
Gaz ziemny / biogaz	35 MJ / Nm ³
Gaz płynnym (LPG)	24 MJ / litr
Etanol	21 MJ / litr
Biodiesel	33 MJ / litr
Emulsja paliwa	32 MJ / litr
Wodór	11 MJ / Nm ³

Całkowita pojemność nie może przekroczyć:

- 1 080 kg dla LNG i CNG
- 2 250 litrów LPG.

UWAGA 2: Zbiornik wyposażony w urządzenie umożliwiające użytkowanie podczas przewozu, zabezpieczony na pojeździe, traktowany jest jako integralna część pojazdu i korzysta z tych samych zwolnień w zakresie przewozu paliwa niezbędnego do pracy jego wyposażenia.

(b) gazów znajdujących się w zbiornikach paliwowych pojazdów przewożonych. Zawór pomiędzy zbiornikiem gazu a silnikiem powinien być zamknięty, a obwód elektryczny powinien być przerwany;

→ UN 3166 → PS 666 b)

UN 3166 POJAZD ZASILANY GAZEM PALNYM lub POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIWOWYM NA GAZ PALNY

[pojazdy przewożone jako ładunek, mające zbiorniki paliwowe zasilane paliwami gazowymi będą miały przypisany UN3166 do którego odnosi się przepis szczególny 666 (b) w brzemieniu podobny do usuniętego podpunktu (b) w przepisie 1.1.3.2]

Przykład 1. Ciągnik siodłowy z naczepą-chłodnią. Pojemność zbiornika paliwa dla ciągnika 1200L, pojemność zbiornika dla naczepy chłodni max 300 L. Można zabrać zbiorniki przenośne (kanistry) do 60 L.

Przykład 2. Ciągnik siodłowy z naczepą-chłodnią napędzany LPG. Pojemność zbiornika paliwa dla ciągnika 1200L, pojemność zbiornika gazu LPG dla ciągnika – 250 L, dla naczepy chłodni max 50 L.

1.1.3.3 Wyłączenia dotyczące przewozu paliw płynnych

↘ zmieniono podpunkt a) oraz dodano 2 uwagi na końcu podpunktu

↘ usunięto podpunkt b) i c)

Przepisy zawarte w ADR nie mają zastosowania do przewozu.

(a) paliwa znajdującego się w zbiornikach pojazdu i służącego do jego napędu lub do pracy jego wyposażenia, wykorzystywanego lub przeznaczonego do wykorzystania w trakcie przewozu, w związku z wykonywaniem operacji transportowej.

Paliwo, o którym mowa, może być przewożone w zbiornikach stałych, zgodnych z odpowiednimi przepisami, połączonych bezpośrednio z silnikiem pojazdu lub jego dodatkowym wyposażeniem lub przeznaczonych do tego celu zbiornikach przenośnych (np. w kanistrach).

Pojemność całkowita zbiorników stałych nie powinna przekraczać 1500 litrów na jednostkę transportową, a pojemność zbiornika zamocowanego na przyczepie nie powinna przekraczać 500 litrów. W zbiornikach przenośnych dopuszcza się przewóz najwyżej 60 litrów paliwa na jednostkę transportową. Ograniczeń niniejszych nie stosuje się do pojazdów służb ratowniczych;

UWAGA 1: Zbiornik wyposażony w urządzenie umożliwiające użytkowanie podczas przewozu, zabezpieczony na pojeździe, traktowany jest jako integralna część pojazdu i korzysta z tych samych zwolnień w zakresie przewozu paliwa niezbędnego do pracy jego wyposażenia

UWAGA 2: Całkowita pojemność zbiorników paliwa lub butli w jednostce transportowej, łącznie z paliwami gazowymi nie może przekroczyć wielkości energii równoważności 54 000 MJ (patrz Uwaga 1 w 1.1.3.2 (a)).

~~(b) paliwa znajdującego się w zbiornikach pojazdów lub innych środków transportu (np. łodzi), przewożonych jako ładunek, jeżeli paliwo to przeznaczone jest do ich napędu lub do pracy ich wyposażenia. Podczas przewozu, wszystkie kurki paliwowe pomiędzy silnikiem lub wyposażeniem a zbiornikiem paliwa powinny być zamknięte, z wyjątkiem przypadku, gdy konieczne jest utrzymywanie pracy wyposażenia. W koniecznych przypadkach, pojazdy lub inne środki transportu powinny być załadowane w pozycji stojącej i zabezpieczone przed upadkiem;~~

~~→ UN 3166 → PS 666 a)~~

~~UN 3166 POJAZD ZASILANY MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM lub POJAZD ZASILANY OGNIWEM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY~~

~~{pojazdy przewożone jako ładunek, mające zbiorniki paliwowe zasilane paliwami ciekłymi będą miały przypisany UN3166 do którego odnosi się przepis szczególny 666 (a) w brzemieniu podobny do usuniętego podpunktu (b) w przepisie 1.1.3.3}~~

~~-(c) paliwa znajdującego się w zbiornikach maszyn samojezdnych nieporuszających się po drogach, przewożonych jako ładunek, jeżeli paliwo to przeznaczone jest do ich napędu lub do pracy ich wyposażenia. Paliwo, o którym mowa, może być przewożone w zbiornikach stałych, zgodnych z odpowiednimi przepisami, połączonych bezpośrednio z silnikiem pojazdu lub jego wyposażeniem. W razie konieczności, maszyny te powinny być załadowane w pozycji właściwej i zabezpieczone przed przewróceniem~~

~~→ UN 3528 → PS 363~~

~~UN 3528 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY PALNĄ CIECZĄ lub SILNIK Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ lub URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE PALNĄ CIECZĄ lub URZĄDZENIE Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ~~

~~[maszyny, mające silniki zasilane paliwami ciekłymi lub gazowymi będą miały przypisany UN3528 do którego odnosi się przepis szczególny 363 w brzemieniu podobny do usuniętego podpunktu (3) w przepisie 1.1.3.3]~~

1.1.3.6 Wyłączenia dotyczące ilości przewożonych w jednostce transportowej

Zmiany w Tabeli 1.1.3.6.3

Kategoria transportowa	Materiały lub przedmioty, grupa pakowania (GP) lub kod klasyfikacyjny/grupa lub numer UN	Maksymalna ilość całkowita na jednostkę transportową	Mnożnik (w przypadku przewozu towarów z różnych kategorii transportowych na tym samym pojeździe)	
0	klasa 1	1.1A, 1.1L, 1.2L, 1.3L, 1.4L i UN0190	Brak wyłączenia	
	klasa 3	UN3343		
	klasa 4.2	Materiały należące do I		
	klasa 4.3	UN 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3134, 3148, 3396, 3398, 3399		
	klasa 5.1	UN2426		
	klasa 6.1	UN1051, 1600, 1613, 1614, 2312, 3250, 3294		
	klasa 6.2	UN2814, 2900		
	klasa 7	UN 2912 do 2919, 2977, 2978, 3321 do 3333		
	klasa 8	UN2215(bezwodnik maleinowy stopiony)		
	klasa 9	UN2315, 3151, 3152, 3432 oraz urządzenia-artykuły zawierające takie materiały lub ich mieszaniny		
oraz próżne nieoczyszczone opakowania, które zawierały materiały należące do niniejszej kategorii, z wyjątkiem opakowań zaklasyfikowanych do UN2908				
1	materiały i przedmioty należące do I GP , które nie należą do kategorii transportowej 0 oraz materiały i przedmioty następujących klas:		20	x 50 lub x 20 dla UN 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 i 1017
	klasa 1	1.1B do 1.1Ja, 1.2B do 1.2J, 1.3C, 1.3G, 1.3H, 1.3J, 1.5Da		
	klasa 2	grupy T, TC, TO, TF, TOC, TFO aerozole grup C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC, TOC chemikalia pod ciśnieniem: UN: 3502, 3503, 3504, 3505		
	klasa 4.1	UN3221 do 3224 oraz 3231 do 3240, 3533 i 3534		
	klasa 5.2	UN 3101 do 3104 oraz 3111 do 3120		
2	materiały i przedmioty należące do II GP , które nie należą do kategorii transportowej 0, 1 i 4 oraz materiały i przedmioty następujących klas:		333	x 3
	klasa 1	1.4B do 1.4G i 1.6N		
	klasa 2	grupy F aerozole grupy F chemikalia pod ciśnieniem UN 3501		
	klasa 4.1	UN3225 do 3230, UN3531 i UN3532		
	klasa 4.3	UN3292		
	klasa 5.1	UN3356		
	klasa 5.2	UN3105 do 3110		
	klasa 6.1	UN 1700, 2016 i 2017 , Materiały i przedmioty należące do III GP		
klasa 9	UN3245, UN3090, 3091, 3245, 3480 i 3481			
3	materiały i przedmioty należące do III GP , które nie należą do kategorii transportowej 0, 2 i 4 oraz materiały i przedmioty następujących klas:		1000	x 1
	klasa 2	grupy A i O aerozole grupy A i O chemikalia pod ciśnieniem UN 3500		
	klasa 3	UN3473		
	klasa 4.3	UN3476		
	klasa 8	UN2794, 2795, 2800, 3028, 3477 i 3506		
	klasa 9	UN2900, 3072		
4	klasa 1	1.4S	Bez ograniczeń	
	klasa 4.1	UN1331, 1345, 1944, 1945, 2254, 2623		
	klasa 4.2	UN1361, 1362 należące do III GP		
	klasa 7	UN2908 do 2911		
	klasa 9	UN3268 i 3499, 3508 i 3509		
	oraz próżne nieoczyszczone opakowania , które zawierały materiały inne niż należące do kategorii transportowej 0			

1.2 Definicje

„**Aerazol lub pojemnik aerozolowy**” oznacza ~~naczynie jednorazowego użytku~~ urządzenie składające się z naczynia jednorazowego użytku.

„**DPPL elastyczny**” oznacza korpus o pojemności nie przekraczającej 15 m³ wykonany z folii, z tkaniny tekstylnej lub z innego elastycznego materiału, albo z ich kombinacji i jeżeli to konieczne, z wewnętrzną powłoką lub wykładziną wraz z niezbędnym wyposażeniem i urządzeniami do manipulowania.

„**Maksymalne ciśnienie robocze (ciśnienie manometryczne)**” oznacza najwyższą spośród następujących trzech wartości:

- najwyższe dopuszczone ciśnienie rzeczywiste w zbiorniku w czasie napełniania (maksymalne dopuszczone ciśnienie napełniania);
- najwyższe dopuszczone ciśnienie rzeczywiste w zbiorniku w czasie opróżniania (maksymalne dopuszczone ciśnienie opróżniania); oraz
- rzeczywiste ciśnienie manometryczne w zbiorniku powstałe w wyniku oddziaływania znajdującego się w nim materiału (wraz z innymi gazami, które mogą się w nim znajdować) przy najwyższej temperaturze roboczej.

UWAGA 1 Maksymalne ciśnienie robocze nie ma zastosowania do zbiorników opróżnianych grawitacyjnie zgodnie z 6.8.2.1.14 (a)

UWAGA 12: Odnośnie do cystern przenośnych, patrz dział 6.7.

UWAGA 23: Odnośnie do naczyń kriogenicznych zamkniętych, patrz uwaga pod 6.2.1.3.6.5;

„**Jednostka transportowa cargo**” oznacza pojazd/wagon, kontener, kontener-cysternę, cysternę przenośną lub MEGC;

UWAGA: Niniejsza definicja ma zastosowanie wyłącznie do przepisu szczególnego 302 działu 3.3 oraz rozdziału 5.5.2.

„**Opakowanie duże awaryjne**” oznacza specjalne opakowanie, które:

- jest wykonane w sposób umożliwiający manipulację zmechanizowaną oraz
- przekracza 400 kg masy netto lub 450 litrów pojemności, lecz ma objętość nie większą niż 3 m³; w którym umieszcza się uszkodzone, wadliwe lub nieszczelne lub niezgodne z wymaganiami sztuki przesyłki lub towary niebezpieczne, które rozsypały się lub wyciekły, przeznaczone do przewozu w celu ich odzyskania lub utylizacji;

„**Naczynie ciśnieniowe awaryjne**” oznacza naczynie ciśnieniowe o pojemności wodnej nie większej niż ~~1000~~ 3000 litrów, w którym umieszcza się uszkodzone, wadliwe, nieszczelne lub niezgodne z wymaganiami naczynie(a) ciśnieniowe, przeznaczone do przewozu, na przykład w celu ich odzyskania lub utylizacji;

„**Napełniający**” oznacza przedsiębiorstwo, które dokonuje załadunku napełniania towarów niebezpiecznych do cystern (pojazdu-cysterny/wagonu-cysterny, cysterny odejmowalnej/wagonu z cysterną, cystern przenośnych i kontenerów-cystern), albo do pojazdu/wagonu, do kontenera wielkiego lub małego do przewozu luzem, do pojazdu-baterii/wagonu-baterii lub do MEGC;

„**Załadunek**” oznacza wszystkie czynności wykonywane przez załadowcę zgodnie z definicją załadowcy

„**Rozładunek**” oznacza wszystkie czynności wykonywane przez rozładowcę zgodnie z definicją rozładowcy

„**Gaz ziemny sprężony (CNG)**” oznacza sprężony gaz ziemny o wysokiej zawartości metanu zaklasyfikowany do UN 1971

„**Gaz ziemny skroplony (LNG)**” oznacza schłodzony skroplony gaz ziemny o wysokiej zawartości metanu zaklasyfikowany do UN 1972

„**Temperatura samoprzyspieszającej się polimeryzacji (SAPT)**” oznacza najniższą temperaturę, w której może dojść do polimeryzacji substancji znajdującej się w opakowaniu, DPPL lub w cysternie, podczas przewozu. SAPT ustala się zgodnie z badaniem ustalonym dla wyznaczenia temperatury samoprzyspieszającego się rozkładu materiałów samoreaktywnych zgodnie z Częścią II, rozdział 28 Podręcznika badań i kryteriów;

"Czas ekspozycji" oznacza czas, który upłynie od ustalenia początkowych warunków napełniania do chwili, gdy ciśnienie rosnące wskutek dopływu ciepła, nie osiągnie wartości najniższej, na którą jest wyregulowane urządzenie (s) ograniczające ciśnienie dla cystern przeznaczonych do przewozu gazów skroplonych schłodzonych;

UWAGA: W odniesieniu do cystern przenośnych, patrz 6.7.4.1.

„Czas używania” (*service life*), dla kompozytowych butli i zbiorników rurowych, oznacza dopuszczalny okres używania butli lub zbiornika wyrażony w latach.

„Zakładany czas używania” (*design life*), dla kompozytowych butli i zbiorników rurowych, oznacza maksymalny okres używania butli lub zbiornika, wyrażony w latach, dla butli i zbiorników zaprojektowanych i dopuszczonych zgodnie z właściwymi normami

1.4 Obowiązki uczestników przewozu w zakresie bezpieczeństwa

1.4.2.1 Nadawca

1.4.2.1.1 (c) używać wyłącznie opakowań, dużych opakowań i dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL) oraz cystern (pojazdów-cystern, cystern odejmowalnych, pojazdów-baterii, MEGC, cystern przenośnych i kontenerów-cystern), które są dopuszczone i odpowiednie do przewozu danych materiałów oraz posiadają **oznakowanie-znaki (oznakowania)** wymagane przez ADR;

(e) zapewnić, aby nawet próżne nieoczyszczone i nieodgazowane cysterny (pojazdy cysterny, cysterny odejmowalne, pojazdy-baterie, MEGC, cysterny przenośne i kontenery-cysterny), a także próżne nieoczyszczone pojazdy i kontenery do przewozu luzem były ~~odpowiednio oznakowane i zaopatrzone w wymagane nalepki ostrzegawcze~~, **oznakowane tablicami, znakami i nalepkami zgodnie z rozdziałem 5.3** a próżne nieoczyszczone cysterny były tak samo zamknięte i szczelne jak w stanie ładownym.

1.4.2.2 Przewoźnik

(d) upewnić się, że nie upłynął nieprzekraczalny termin następnego badania dla pojazdów-cystern, pojazdów-baterii, cystern odejmowalnych, cystern przenośnych, kontenerów-cystern i MEGC;

UWAGA: Cysterny, pojazdy-baterie oraz MEGC mogą być używane po upływie tego nieprzekraczalnego terminu, pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych pod 4.1.6.10 (w przypadku pojazdów-baterii i MEGC zawierających urządzenia ciśnieniowe), 4.2.4.4, 4.3.2.4.4, **4.3.2.3.7**, 6.7.2.19.6, 6.7.3.15.6 lub 6.7.4.14.6

(f) upewnić się, że na pojazdach umieszczone zostało wymagane oznakowanie **tablicami, znakami, tablicami barwy pomarańczowej i nalepkami określonymi dla pojazdów w Dziale 5.3**;

(g) upewnić się, że **wyposażenie określone w ADR dla jednostki transportowej, załogi pojazdu i niektórych klas znajduje się w jednostce transportowej** ~~pojeździe znajduje się wyposażenie wymienione w pisemnych instrukcjach dla kierowcy.~~

1.4.2.2.6. Nowy paragraf

Przewoźnik powinien zapewnić załodze pojazdu instrukcje pisemne, zgodne z przepisami ADR.

1.4.3.1 Załadowca

(c) postępować zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi załadunku i manipulowania ładunkiem ~~podczas załadunku towarów niebezpiecznych do pojazdu oraz dużego i małego kontenera~~;

(d) po załadunku towarów niebezpiecznych do kontenera, spełnić wymagania dotyczące oznakowania **tablicami, znakami, tablicami barwy pomarańczowej** **wymaganymi w Dziale 5.3**;

1.4.3.3 Napełniający

(h) przygotowując towary niebezpieczne do przewozu zapewnić, aby na cysternach, na pojazdach oraz ~~na dużych i małych~~ kontenerach do przewozu luzem, zostały umieszczone ~~wymagane przepisami~~ **tablice, znaki, tablice barwy pomarańczowej i nalepki dla materiałów o podwyższonej temperaturze i dla materiałów zagrażających środowisku**; **zgodnie z Działem 5.3.**

1.4.3.7 Rozładowca

Usunięto uwagę UWAGA: Określenie „rozładunek” użyte w niniejszym podrozdziale, obejmuje czynności zdejmowania, wyładunku i rozładunku, określone w definicji „rozładowca”, podanej pod 1.2.1.

(c) stosować się do odpowiednich wymagań dotyczących rozładunku oraz **manipulowania**.

(f) zapewnić, aby kontenery, które zostały całkowicie rozładowane, oczyszczone i odkażone, nie posiadały oznakowania **tablicami, znakami, tablicami barwy pomarańczowej zgodnie z Działem 5.3.**

Przypomnienie przepisów Części 5:

DZIAŁ 5.2 OZNAKOWANIE I UMIESZCZANIE NALEPEK OSTRZEGAWCZYCH

5.2.1 Oznakowanie sztuk przesyłki

5.2.1.8 Przepisy szczególne dotyczące oznakowania materiałów zagrażających środowisku

5.2.1.9 Strzałki kierunkowe

DZIAŁ 5.3 OZNAKOWANIE I UMIESZCZANIE NALEPEK OSTRZEGAWCZYCH (TABLIC) NA KONTENERACH, MEGC, MEMU, KONTENERACH-CYSTERNACH, CYSTERNACH PRZENOŚNYCH I POJAZDACH

5.3.1 Umieszczanie nalepek ostrzegawczych

5.3.2 Oznakowanie tablicami barwy pomarańczowej

5.3.3 Znak dla materiałów o podwyższonej temperaturze

5.3.6 Znak dla materiałów zagrażających środowisku

1.6 Przepisy przejściowe

1.6.1.25 Cylindry o pojemności wodnej 60 litrów lub mniej oznaczone numerem UN zgodnie z przepisami ADR obowiązującymi do 31 grudnia 2012 roku, a które nie są zgodne z wymaganiami 5.2.1.1 dotyczące wielkości numeru UN i liter "UN" obowiązującymi od 1 stycznia 2013 r, mogą być nadal stosowane do czasu następnego badania okresowego, jednak nie później niż do dnia 30 czerwca 2018 r.

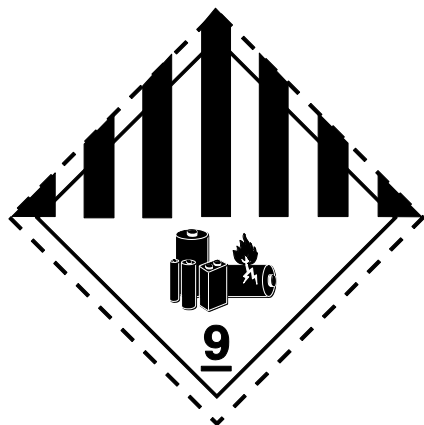
(KOMENTARZ 5.2.1.1 O ile inne przepisy ADR nie stanowią inaczej, każda sztuka przesyłki powinna być oznakowana w sposób czytelny i trwały numerami rozpoznawczymi zawartych w niej towarów niebezpiecznych, poprzedzonymi literami „UN”. Numer UN i litery „UN” powinny mieć co najmniej 12 mm wysokości, z wyłączeniem sztuk przesyłki o pojemności 30 litrów lub mniej, lub maksymalnej masie netto 30 kg oraz cylindrów o pojemności wodnej 60 litrów lub mniej, w których to przypadkach wysokość numeru UN i liter „UN” powinna wynosić co najmniej 6 mm, oraz z wyłączeniem sztuk przesyłki o pojemności do 5 litrów lub masie do 5 kg, w których to przypadkach wysokość numeru UN i liter „UN” powinna być właściwego rozmiaru. W przypadku przedmiotów nieopakowanych, oznakowanie to powinno być naniesione na samym przedmiocie, na zawierającej go klatce, na wyposażeniu służącym do jego przenoszenia lub składowania albo na jego wyrzutni).

1.6.1.30 Nalepki, które spełniają wymagania określone w 5.2.2.2.1.1 stosowanie do dnia 31 grudnia 2014 roku, mogą być nadal używane do dnia 30 czerwca 2019 roku.

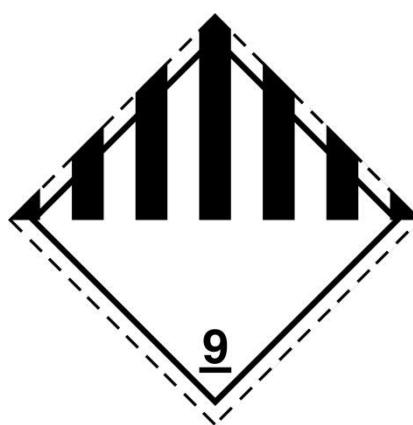
(KOMENTARZ 5.2.2.2.1.1 Nalepki powinny odpowiadać wzorowi)

1.6.1.41 Niezależnie od wymagań ADR obowiązujących od 1 stycznia 2017 roku, duże opakowania zatwierdzone dla III grupy pakowania zgodnie z przepisem specjalnym L2 instrukcją pakowania LP02 z 4.1.4.3 obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 mogą być nadal używane do dnia 31 grudnia 2022 roku w przypadku UN 1950 ".

1.6.1.42 Niezależnie od wymagań podanych w kolumnie (5 – wzór 9A) tabeli A w dziale 3.2, obowiązujących od dnia 1 stycznia 2017 roku dla UN 3090, 3091, 3480 i 3481, klasa 9 nalepka nr 9 może być nadal używana do dnia 31 grudnia 2018 r.

Nr 9A

Nr 9

1.8 Doradca do spraw bezpieczeństwa

Uzupełnienie czynności podlegających pod zakres obowiązków doradcy (głównie o „pakowanie” i „napełnianie”)

np.

1.8.3.3 (jeden z myślników) „(..) wprowadzania procedur kontrolnych służących sprawdzeniu przestrzegania wymagań dotyczących **pakowania, napełniania**, załadunku i rozładunku;”

1.8.3.9 Głównym celem szkolenia powinno być dostarczenie kandydatom wystarczającej wiedzy z zakresu zagrożeń związanych z **pakowaniem, napełnianiem, załadunkiem, rozładunkiem** przewozem towarów niebezpiecznych, właściwych ustaw, rozporządzeń i innych przepisów administracyjnych oraz obowiązków podanych pod 1.8.3.3

Część 2. Klasyfikacja

2.1.1.1. Zgodnie z ADR, rozróżnia się następujące klasy towarów niebezpiecznych:

Klasa 4.1 Materiały stałe zapalne, materiały samoreaktywne i materiały wybuchowe stałe odczulone, **substancje polimeryzujące**

2.2.3.2 W odniesieniu do „Inne przedmioty zawierające gaz palny pod ciśnieniem 6F”, na koniec dodać nowe następujące wpisy:

3529 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY GAZEM PALNYM

3529 SILNIK Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM

3529 URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE GAZEM PALNYM

3529 URZĄDZENIE Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM

2.2.3.1.5.2 Materiały ciekłe lepkie, które mogą również zagrażać środowisku wodnemu, ale spełniają kryteria podane pod 2.2.3.1.5.1 nie podlegają pod wymagania Umowy ADR jeżeli przewożone będą w opakowaniach pojedynczych lub kombinowanych, zawierające na opakowanie pojedyncze lub opakowanie wewnętrzne nie więcej niż 5L w przypadku cieczy lub nie więcej niż 5 kg masy netto pod warunkiem, że opakowania spełniają przepisy ogólne 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.4 do 4.1.1.8.

2.2.3.3 W odniesieniu do "Przedmioty zawierające materiały ciekłe zapalne F3", na koniec dodać nowe następujące wpisy:

3528 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY PALNĄ CIECZĄ

3528 SILNIK Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ

3528 URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE PALNĄ CIECZĄ

3528 URZĄDZENIE Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ

2.2.41.1.20. Substancje polimeryzujące – są to substancje, które bez stabilizowania, są podatne na silnie egzotermiczną reakcję prowadzącą do powstawania większych molekuł lub polimerów w warunkach normalnie spotykanych w trakcie przewozu.

Substancje te zaklasyfikowane są do klasy 4.1 jeżeli:

- ich temperatura samoprzyspieszającej się polimeryzacji (SAPT) wynosi 75°C lub mniej w warunkach (ze stabilizacją chemiczną lub bez niej) i w opakowaniu, DPPL lub cysternie, w której substancja lub mieszanina jest nadawana do przewozu;
- ciepło reakcji jest większe niż 300 J/kg; oraz
- nie spełniają żadnych innych kryteriów klas od 1 do 8.

UN 3527	ŻYWICA POLIESTROWA W ZESTAWIE, materiał bazowy stały	4.1	F4	II
UN 3527	ŻYWICA POLIESTROWA W ZESTAWIE, materiał bazowy stały	4.1	F4	III
UN 3531	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, STAŁA, STABILIZOWANA, I.N.O.	4.1	MP1	III
UN 3532	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, CIEKŁA, STABILIZOWANA, I.N.O.	4.1	MP1	III
UN 3533	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, STAŁA, TEMPERATURA KONTROLOWANA, I.N.O.	4.1	MP2	III
UN 3534	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, CIEKŁA, TEMPERATURA KONTROLOWANA, I.N.O.	4.1	MP2	III

2.2.9.1.10.5 Substancje lub mieszaniny sklasyfikowane jako substancje zagrażające środowisku (środowisko wodne), na podstawie Rozporządzenia 1272/2008/WE¹⁶. Jeżeli dane dla potrzeb klasyfikacji, zgodnie z kryteriami określonymi pod 2.2.9.1.10.3 i 2.2.9.1.10.4 nie są dostępne, to substancja lub mieszanina:

(a) powinna być zaklasyfikowana jako substancja zagrażająca środowisku (środowisko wodne), jeżeli została zaliczona do kategorii **Ostrej środowisko wodne 1, Przewlekłej środowisko wodne 1** lub **Przewlekłej środowisko wodne 2**, zgodnie z Rozporządzeniem 1272/2008/WE¹⁶. **Rozporządzenie 1272/2008/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16 grudnia 2008 r., dotyczące klasyfikacji, znakowania i pakowania substancji i mieszanin oraz uchylające Dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie Nr 1907/2006, opublikowane w Oficjalnym Dzienniku Unii Europejskiej, Nr L 353, 31 Grudzień 2008, p 1-1355.** lub, jeżeli jeszcze, zgodnie z cytowanym Rozporządzeniem, do zwrotów R50, R50/53 lub R51/53, zgodnie z Dyrektywami 67/548/EWG ~~3~~ lub 1999/45/WE ~~4~~;

(b) może być uważana za substancję nie zagrażającą środowisku (środowisko wodne), jeżeli nie została zaliczona do wyżej wymienionych kategorii ~~lub do zwrotów R~~, zgodnie z cytowanym Rozporządzeniem lub Dyrektywami.

(KOMENTARZ Zgodnie z Rozporządzenie 1272/2008/WE Zagrożenia dla środowiska wodnego: Kategoria 1 ostra H400, Kategoria 1 przewlekła H410, Kategoria 2 przewlekła H411

Część 3 Wykaz towarów niebezpiecznych

Tabela A. Nowe numery UN

(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a)	(7b)	(8)	(9a)
0510	SILNIKI RAKIETOWE	1	1.4C		1.4		0	E0	P130 LP101	PP67 L1
3527	ŻYWICA POLIESTROWA W ZESTAWIE, materiał bazowy stały	4.1	F4	II	4.1	236, 340	5kg	E0	P412	
3527	ŻYWICA POLIESTROWA W ZESTAWIE, materiał bazowy stały	4.1	F4	III	4.1	236, 340	5kg	E0	P412	
3528	SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY PALNĄ CIECZĄ lub SILNIK Z OGNIWEM PALIOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ lub URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE PALNĄ CIECZĄ lub URZĄDZENIE Z OGNIWEM PALIOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ	3	F3		3	363, 667, 669	0	E0	P005	
3529	SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY GAZEM PALNYM lub SILNIK Z OGNIWEM PALIOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM lub URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE GAZEM PALNYM lub URZĄDZENIE Z OGNIWEM PALIOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM	2	6F		2.1	363, 667, 669	0	E0	P005	
3530	SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO lub URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO	9	M11		9	363, 667, 669	0	E0	P005	
3531	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, STAŁA, STABILIZOWANA, I.N.O.	4.1	PM1	III	4.1	274, 386	0	E0	P002, IBC07	PP92, B18
3532	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, CIEKŁA, STABILIZOWANA, I.N.O.	4.1	PM1	III	4.1	274, 386	0	E0	P001, IBC03	PP93, B19
3533	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, STAŁA, TEMPERATURA KONTROLOWANA, I.N.O.	4.1	PM2	III	4.1	274, 386	0	E0	P002, IBC07	PP92, B18
3534	SUBSTANCJA POLIMERYZUJĄCA, CIEKŁA, TEMPERATURA KONTROLOWANA, I.N.O.	4.1	PM2	III	4.1	274, 386	0	E0	P001, IBC03	PP93, B19

Przepisy szczególne dla UN 3166 oraz UN 3171

ADR 2015

(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a) to (20)
3166	Silniki spalania wewnętrznego lub pojazdy zasilane gazem palnym lub pojazdy zasilane łatwopalną cieczą lub silnik z ogniwem paliwowym zasilanym gazem silnik z ogniwem paliwowym zasilanym cieczą łatwopalną lub pojazd z ogniwem paliwowym zasilanym gazem palnym lub pojazd z ogniwem paliwowym zasilanym cieczą łatwopalną	9	M11				NIE PODLEGA ADR
3171	Pojazdy akumulatorowe lub Wyposażenie zasilane akumulatorem	9	M11				NIE PODLEGA ADR Patrz także przepis szczególny 240 w Dziale 3.3

ADR 2017

(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a) to (20)
3166	POJAZD ZASILANY GAZEM PALNYM lub POJAZD ZASILANY MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM lub POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIOWYM NA GAZ PALNY lub POJAZD ZASILANY OGNIWEM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY	9	M11			312 385 666 667 669	
3171	POJAZD AKUMULATOROWY lub URZĄDZENIE ZASILANE AKUMULATOREM	9	M11			240 666 667 669	

3.3.1 Przepisy szczególne

Nowe przepisy szczególne

↳ **Przepis szczególny 240**

Tę pozycję stosuje się wyłącznie do pojazdów zasilanych akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu oraz do urządzeń zasilanych akumulatorami mokrymi lub akumulatorami sodowymi, przewożonych z zainstalowanymi tymi akumulatorami. Baterie litowe powinny spełniać wymagania zawarte w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem tych, do których ma zastosowanie przepis szczególny 667.

W rozumieniu tego przepisu specjalnego, pojazdami są urządzenia samojezdne przeznaczone do przewożenia jednej lub więcej osób lub towarów. Przykładami takich pojazdów są napędzane elektrycznie samochody, motocykle, motorowery, trzy- lub czterokołowe pojazdy lub motocykle, samochody ciężarowe, lokomotywy, rowery z dodatkowym napędem elektrycznym i inne pojazdy tego rodzaju (np. segwaye lub pojazdy bez siedziska), wózki inwalidzkie, ciągniki ogrodowe, samojezdne maszyny rolnicze i budowlane, łodzie i samoloty. Przykładami urządzeń są kosiarki do trawników, maszyny myjące oraz modele łodzi i samolotów. Urządzenia zasilane akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

- UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE W URZĄDZENIACH lub
- UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI, lub
- UN 3481 AKUMULATORY NA BAZIE JONÓW LITU ZAWARTE W URZĄDZENIU, lub
- UN 3481 AKUMULATORY NA BAZIE JONÓW LITU ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI.

Pojazdy elektryczne hybrydowe, zasilane zarówno silnikiem spalania wewnętrznego jak i akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami), powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

- UN 3166 POJAZD, ZASILANY GAZEM PALNYM lub
- UN 3166 POJAZD, ZASILANY CIECZĄ PALNĄ.

Pojazdy, które zawierają ogniwa paliwowe powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do

- UN 3166 POJAZD Z OGNIWEM PALIOWYM, ZASILANYM GAZEM PALNYM lub
- UN 3166 POJAZD Z OGNIWEM PALIOWYM, ZASILANYM CIECZĄ PALNĄ.

↘ Przepis szczególny 312

Pojazdy napędzane silnikiem z ogniwem paliwowym powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

UN 3166 POJAZD Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM lub
UN 3166 POJAZD Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ.

Pozycja ta obejmuje również pojazdy elektryczne hybrydowe, napędzane zarówno silnikiem z ogniwem paliwowym jak i silnikiem spalania wewnętrznego oraz akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

Pozostałe pojazdy z silnikiem spalania wewnętrznego powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

UN 3166 POJAZD ZASILANY GAZEM PALNYM lub
UN 3166 POJAZD ZASILANY PALNĄ CIECZĄ.

Pozycja ta obejmuje również pojazdy elektryczne hybrydowe, napędzane zarówno silnikiem spalania wewnętrznego jak i akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

Baterie litowe powinny spełniać wymagania zawarte w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem tych, do których ma zastosowanie przepis szczególny 667.

↘ Przepis szczególny 363

(a) Ta pozycja dotyczy silników lub urządzeń zasilanych paliwami zaklasyfikowanymi jako towary niebezpieczne poprzez układy spalania wewnętrznego lub ogniwa paliwowe (np. silniki spalinowe, generatory, sprężarki, turbiny, systemy grzewcze itp.), w ilościach większych niż wskazane w kolumnie (7a) Tabeli A z wyjątkiem wyposażenia pojazdów zaklasyfikowanych do UN 3166, o których mowa w przepisie szczególnym 666.

UWAGA: Pozycja ta nie dotyczy wyposażenia, o którym mowa w 1.1.3.2 (a), (d) i (e), 1.1.3.3 oraz 1.1.3.7.

(b) Silniki lub urządzenia, które nie zawierają płynnego lub gazowego paliwa i które nie zawierają innych towarów niebezpiecznych nie podlegają ADR.

UWAGA 1: *Silnik lub urządzenie jest uważane za opróżnione z paliwa płynnego, wówczas gdy zbiornik paliwa został opróżniony a silnik lub urządzenie nie może pracować z powodu braku paliwa. Elementy silnika lub urządzenia takie jak przewody paliwowe, filtry paliwowe, wtryskiwacze nie muszą być opróżnione lub oczyszczone aby uznać je za opróżnione z paliwa płynnego. Również zbiornik paliwa nie musi być umyty lub oczyszczony.*

UWAGA 2: *Silnik lub urządzenie jest uważane za opróżnione z paliwa gazowego, wówczas gdy zbiornik paliwa nie zawiera cieczy (w przypadku gazów skroplonych), ciśnienie w zbiorniku nie przekracza 2 barów oraz zawór odcinający lub zawór rozdzielający (rozdzielacz) jest zamknięty i zabezpieczony.*

c) Silniki i urządzenia zawierające paliwa płynne spełniające kryteria klasy 3 powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

UN 3528 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY PALNĄ CIECZĄ lub
UN 3528 SILNIK Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ lub
UN 3528 URZĄDZENIA SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE PALNĄ CIECZĄ lub
UN 3528 URZĄDZENIA Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM PALNĄ CIECZĄ.

(d) Silniki i urządzenia zawierające paliwa płynne spełniające kryteria dla gazów palnych klasy 2 powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

UN 3529 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY GAZEM PALNYM lub
UN 3529 SILNIK Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM lub
UN 3529 URZĄDZENIA SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANE GAZEM PALNYM lub
UN 3529 URZĄDZENIA Z OGNIWEM PALIWOWYM ZASILANYM GAZEM PALNYM.

Silniki i urządzenia zasilane zarówno gazem palnym jak i palną cieczą powinny być zaliczone do odpowiedniej pozycji UN 3529.

(e) Silniki i urządzenia zawierające paliwa płynne spełniające kryteria dla materiałów zagrażających środowisku i nie spełniające kryteriów żadnych innych klas powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do:

UN 3530 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO lub
UN 3530 URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO.

(f) Silniki lub urządzenia mogą zawierać oprócz paliwa inne towary niebezpieczne (np. akumulatory, gaśnice, zbiorniki ze sprężonym gazem lub urządzenia bezpieczeństwa) potrzebne do ich funkcjonowania lub bezpieczeństwa nie będące obiektem żadnych dodatkowych wymagań dla tych innych towarów niebezpiecznych o ile nie wyszczególniono tego w ADR. Jednakże baterie litowe powinny spełniać wymagania zawarte w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem tych, do których ma zastosowanie przepis szczególny 667.

(g) Silniki lub urządzenia nie podlegają żadnym innym wymaganiom ADR, jeżeli spełniono następujące wymagania:

- (i) Silniki lub urządzenia, łącznie ze zbiornikami zawierającymi towary niebezpieczne są zgodne z wymaganiami konstrukcyjnymi określonymi przez właściwe władze kraju producenta;
- (ii) Wszystkie zawory lub otwory (np. urządzenia wentylacyjne) powinny być zamknięte w trakcie przewozu;
- (iii) Silniki lub urządzenia powinny być ustawione w położeniu zapobiegającym przypadkowemu wyciekowi towarów niebezpiecznych i powinny być zabezpieczone za pomocą odpowiednich środków unieruchamiających te silniki lub urządzenia w celu zapobieżenia ich jakimkolwiek przemieszczaniu podczas przewozu, które mogłyby zmienić ich ustawienie lub spowodować ich uszkodzenie;
- (iv) **dla UN 3528 i UN 3530:**

W przypadku gdy silnik lub urządzenie zawiera więcej niż 60 litrów ciekłego paliwa i posiada pojemność większą niż 450 litrów, lecz nie większą niż 3000 litrów, to silnik lub urządzenie powinno być oznakowane na dwóch przeciwległych bokach odpowiednimi małymi nalepkami.

W przypadku gdy silnik lub urządzenie zawiera więcej niż 60 litrów ciekłego paliwa i posiada pojemność większą niż 3000 litrów, to silnik lub urządzenie powinno być oznakowane na dwóch przeciwległych bokach odpowiednimi dużymi nalepkami. Duże nalepki powinny być umieszczone na kontrastującym tle lub powinny posiadać obramowanie w postaci przerywanej lub ciągłej linii.

(v) **dla UN 3529:**

W przypadku gdy zbiornik paliwa silnika lub urządzenia ma pojemność wodną większą niż 450 litrów, lecz nie większą niż 1000 litrów, to silnik lub urządzenie powinno być oznakowane na dwóch przeciwległych bokach odpowiednimi małymi nalepkami.

W przypadku gdy zbiornik paliwa silnika lub urządzenia ma pojemność wodną większą niż 1000 litrów, to silnik lub urządzenie powinno być oznakowane na dwóch przeciwległych bokach odpowiednimi dużymi nalepkami. Duże nalepki powinny być umieszczone na kontrastującym tle lub powinny posiadać obramowanie w postaci przerywanej lub ciągłej linii.

(vi) **Dokument przewozowy** jest wymagany jedynie w przypadku gdy silnik lub urządzenie zawiera więcej niż 1000 litrów ciekłego paliwa – dla UN 3528 i UN 3530, lub zbiornik paliwa ma pojemność wodną większą niż 1000 litrów – dla UN 3529.

Ten dokument przewozowy powinien zawierać następujący dodatkowy zapis: „**Przewóz zgodnie z przepisem szczególnym 363**” („Transport in accordance with special provision 363”).

Klasyfikacja zgodnie z PS 240, 312, 363, 385, 666

Zasilane przez:	SILNIKI URZĄDZENIA	POJAZDY	URZĄDZENIA	APARATURA WYPOSAŻENIE
 kryteria klasy 3	UN 3166 UN 3528	UN 3166	UN 3363	UN 3363
 kryteria gazów palnych klasy 2	UN 3166 UN 3529	UN 3166	UN 3363	UN 3363
 UN3082	UN 3530	-	UN 3363	UN 3363
AKUMULATORY	UN 2794, 2795, 2800, 3292	UN 3171	-	UN 3171
	UN 3090, 3480			UN 3091, 3481
inne	-	-	UN 3363	UN 3363

UN 3528 SILNIK (URZĄDZENIA) SPALANIA WEWNĘTRZNEGO (Z OGNIWEM PALIWOWYM) ZASILANY PALNĄ CIECZĄ, 3
UN 3529 SILNIK (URZĄDZENIA) SPALANIA WEWNĘTRZNEGO (Z OGNIWEM PALIWOWYM) ZASILANY GAZEM PALNYM),
2, [PS: 363, 667, 669]

UN 3530 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO, 9 lub UN 3530 URZĄDZENIE SPALANIA WEWNĘTRZNEGO, 9, [PS: 363,
667, 669]

Silniki lub urządzenia zasilane paliwami zaklasyfikowanymi jako towary niebezpieczne poprzez układy spalania wewnętrznego lub ogniwa paliwowe (np. silniki spalinowe, generatory, sprężarki, turbiny, systemy grzewcze itp.)

UN 3166 POJAZD (POJAZD Z OGNIWEM PALIWOWYM) ZASILANY GAZEM PALNYM (ZASILANY CIECZĄ PALNĄ), 2 lub 3, [PS: 312, 385, 666, 667, 669]

Pojazdy napędzane silnikiem z ogniwem paliwowym. Pojazdy elektryczne hybrydowe, napędzane silnikiem spalania wewnętrznego oraz akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

UN 3363 TOWARY NIEBEZPIECZNE W URZĄDZENIACH LUB TOWARY NIEBEZPIECZNE W PRZYRZĄDACH, 9
NIE PODLEGA ADR [Patrz także 1.1.3.1 (b)]

UN 3171 POJAZD AKUMULATOROWY lub URZĄDZENIE ZASILANE AKUMULATOREM, 9 [PS: 240, 666, 667, 669]
Pojazdy zasilane akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

Przykładami takich pojazdów są napędzane elektrycznie samochody, motocykle, motorowery, trzy- lub czterokołowe pojazdy lub motocykle, samochody ciężarowe, lokomotywy, rowery z dodatkowym napędem elektrycznym i inne pojazdy tego rodzaju (np. segwaye lub pojazdy bez siedziska), wózki inwalidzkie, ciągniki ogrodowe, samojezdne maszyny rolnicze i budowlane, łodzie i samoloty.

UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE W URZĄDZENIACH (ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI), 9
UN 3481 AKUMULATORY NA BAZIE JONÓW LITU ZAWARTE W URZĄDZENIU (ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI), 9

Przykład 1. Ciągnik siodłowy z naczepą. Pojemność zbiornika paliwa dla ciągnika 1500L, na naczepie umieszczono łódź ze zbiornikiem zasilanym paliwem diesla o pojemności 600 L (wyłączenie 1.1.3.3 oraz UN 3166 – wyłączenie zg. z 666a)

Przykład 2. Ciągnik siodłowy z naczepą. Pojemność zbiornika paliwa dla ciągnika 1500L, na naczepie umieszczono generator z silnikiem zasilanym paliwem diesla o pojemności 500 L, który zawiera powyżej 60 L paliwa (wyłączenie 1.1.3.3 oraz UN 3528 – częściowe wyłączenie zg. z 363, generator oznakowany nalepką nr 3 o rozmiarze 10 na 10 cm z 2 stron)

Oznakowanie zgodnie z PS 363

Pojemność zbiornika paliwa						
	≤ 450		451 - 3000		≥ 3000	
Zawartość paliwa w zbiorniku						
	≤ 60	> 60	≤ 60	> 60	≤ 60	> 60
UN 3528	-	 10 cm x 10 cm	-	 10 cm x 10 cm dokument przewozowy > 1000 L	-	 25 cm x 25 cm dokument przewozowy > 1000 L
UN 3530	-	 10 cm x 10 cm	-	 10 cm x 10 cm dokument przewozowy > 1000 L	-	 25 cm x 25 cm dokument przewozowy > 1000 L
Pojemność zbiornika paliwa						
	≤ 450		451 - 1000		1000 ≤	
UN 3529	-		 10 cm x 10 cm	 25 cm x 25 cm dokument przewozowy		

Dokument przewozowy musi zawierać zapis: „Przewóz zgodnie z przepisem szczególnym 363”

↘ Przepis szczególny 385

Tę pozycję stosuje się do pojazdów napędzanych silnikami spalania wewnętrznego lub ogniwami paliwowymi zasilanych palną cieczą lub palnym gazem.

Pojazdy elektryczne hybrydowe, napędzane silnikiem spalania wewnętrznego oraz akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami) powinny być zaklasyfikowane do tej pozycji. Pojazdy zasilane akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami litowymi metalicznym lub akumulatorami na bazie jonów litu, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami) powinny być zaklasyfikowane do UN 3171 POJAZD AKUMULATOROWY (patrz przepis szczególny 240)

W rozumieniu tego przepisu specjalnego, pojazdami są urządzenia samojezdne przeznaczone do przewożenia jednej lub więcej osób lub towarów. Przykładami takich pojazdów są samochody, motocykle, motorowery, samochody ciężarowe, lokomotywy, skutery, trzy- lub czterośladowe pojazdy lub motocykle, ciągniki ogrodowe, samojezdne maszyny rolnicze i budowlane, łodzie i samoloty.

Towary niebezpieczne takie jak akumulatory, poduszki powietrzne, gaśnice, akumulatory ze sprężonym gazem, urządzenia bezpieczeństwa oraz inne zamontowane elementy niezbędne do pracy pojazdu lub bezpieczeństwa operatora (kierowcy) lub pasażerów powinny być w sposób pewny zamocowane w pojeździe i wówczas nie podlegają ADR. Jednakże baterie litowe spełniają wymagania zawarte w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem tych, do których ma zastosowanie przepis szczególny 667.

↘ Przepis szczególny 386

W przypadku, gdy substancje są stabilizowane poprzez kontrolowanie temperatury obowiązują wymagania podane w 2.2.41.1.17 oraz wymagania przepisów szczególnych V8 i S4 oraz wymagania działu 9.6.

W przypadku zastosowania stabilizacji chemicznej osoba wysyłająca sztukę przesyłki, DPPL lub cysternę powinna upewnić się, że stopień stabilizacji jest odpowiedni dla zabezpieczenia przed niebezpieczną polimeryzacją substancji, co oznacza temperaturę 50°C, lub w przypadku cysterny przenośnej - 45°C. Kiedy stabilizacja chemiczna jest nieskuteczna w niższych temperaturach w czasie trwania przewozu – wymagane jest kontrolowanie temperatury. Pod uwagę powinny być brane czynniki determinujące, nie ograniczając się tylko do nich, pojemność i budowa opakowań, DPPL oraz cystern i ich izolacja termiczna zastosowana podczas przewozu, czas przewozu podróży i warunki temperaturowe otoczenia zazwyczaj spotykane podczas przewozu (biorąc również pod uwagę porę roku), właściwości, skuteczność zastosowanego stabilizatora, stosowanie środków sterowania zgodnie z innymi regulacjami (np. wymogi ochrony od źródeł ciepła, w tym innych ładunków prowadzi się w temperaturze powyżej temperatury otoczenia) oraz innych istotnych czynników.

↘ Przepis szczególny 666

Pojazdy zaklasyfikowane do UN 3166 lub UN 3171 i urządzenia zasilane akumulatorami zaklasyfikowane do UN 3171 zgodnie z przepisami szczególnymi 240, 312 oraz 385 jak również wszystkie towary niebezpieczne, które zawierają, a które są niezbędne do ich działania lub działania ich wyposażenia, w trakcie przewozu jako ładunek nie podlegają żadnym innym przepisom ADR, jeżeli spełnione są następujące warunki:

(a) Dla paliw płynnych, wszystkie zawory paliwowe pomiędzy silnikiem lub wyposażeniem a zbiornikiem paliwa powinny być zamknięte, z wyjątkiem przypadku, gdy konieczne jest utrzymywanie pracy wyposażenia. W koniecznych przypadkach, pojazdy lub inne środki transportu powinny być załadowane w pozycji stojącej i zabezpieczone przed upadkiem;

(b) Dla paliw gazowych, zawór pomiędzy zbiornikiem gazu a silnikiem powinien być zamknięty, a obwód elektryczny powinien być przerwany, z wyjątkiem przypadku, gdy konieczne jest utrzymywanie pracy wyposażenia;

(c) Układy magazynujące wodór w wodorkach metali powinny być zatwierdzone przez właściwą władzę kraju producenta. Jeżeli kraj producenta nie jest Umawiającą się Stroną ADR, to zatwierdzenie powinno być uznane przez właściwą władzę kraju będącego Umawiającą się Stroną ADR.

(d) Przepisy zawarte w (a) i (b) nie mają zastosowania do pojazdów opróżnionych z paliwa płynnego lub gazowego.

↘ Przepis szczególny 667

(a) Wymaganie, aby każda bateria lub akumulator była typu, wobec którego stwierdzono, że spełnia wymagania każdego badania określonego w Podręczniku Badań i Kryteriów, nie dotyczy sytuacji, gdy prototyp przedprodukcyjny ogniwa litowego lub baterii, lub ogniwo litowe lub bateria małoseryjnej produkcji, składającej się z nie więcej jak 100 ogniw lub baterii, jest zainstalowane w pojeździe, silniku lub urządzeniu;

(b) Wymagania podane pod 2.2.9.1.7 nie dotyczą ogniwo lub baterii litowych zainstalowanych w zniszczonych lub uszkodzonych pojazdach, silniku lub urządzeniu. W tych sytuacjach powinny być spełnione następujące wymagania:

(i) Jeśli zniszczenie lub uszkodzenie nie ma znaczącego wpływu na bezpieczeństwo ogniwa lub baterii, zniszczone lub uszkodzone pojazdy, silniki lub urządzenia mogą być przewożone zgodnie z warunkami wskazanymi odpowiednio w przepisach szczególnych 363 lub 666;

(ii) Jeśli zniszczenie lub uszkodzenie ma znaczący wpływ na bezpieczeństwo ogniwa lub baterii, ogniwo lub bateria powinny być wymontowane i przewożone zgodnie z przepisem szczególnym 376.

Jednakże gdy nie jest możliwe bezpieczne wymontowanie ogniwa lub baterii, lub nie jest możliwa weryfikacja stanu ogniwa lub baterii to pojazd, silnik lub urządzenie może być holowane lub przewożone na warunkach podanych w (i).

Część 4

4.1.4.1 Instrukcje pakowania dotyczące stosowania opakowań (z wyjątkiem DPPL i dużych opakowań)

Nowe instrukcje pakowania

P005
Instrukcja ma zastosowanie do UN 3528, 3529 and 3530.
Jeżeli silnik lub urządzenie jest skonstruowane i zaprojektowane w sposób zapobiegający rozprzestrzenianiu się towarów niebezpiecznych to stosowanie opakowania zewnętrznego nie jest wymagane. W innych przypadkach towary niebezpieczne w silniku lub urządzeniach powinny być zapakowane w opakowania zewnętrzne z odpowiedniego materiałów o odpowiedniej konstrukcji i wytrzymałości w stosunku do pojemności opakowania i jego przeznaczenia oraz powinny spełniać wymagania 4.1.1.1 (...)

P412
Instrukcja ma zastosowanie do UN 3527

P910
Niniejsza instrukcja ma zastosowanie do UN 3090, 3091, 3480 i 3481 produkowanych w ilościach większych niż 100 ogniwo i baterii oraz prototypów przewożonych do testów.

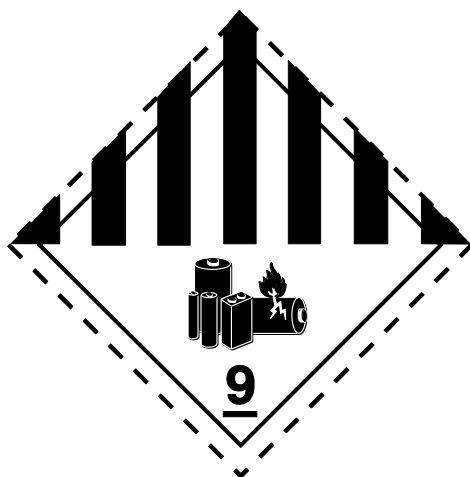
LP200
Instrukcja ma zastosowanie do UN 1950

Część 5 Procedury nadawcze

5.2.2.2.2 Wzory nalepek ostrzegawczych

5.2.2.2.2 Nowa nalepka dla Klasy 9 Różne materiały i przedmioty niebezpieczne

nr 9A dla UN 3090, 3091, 3480 i 3481

(Nr 9A)

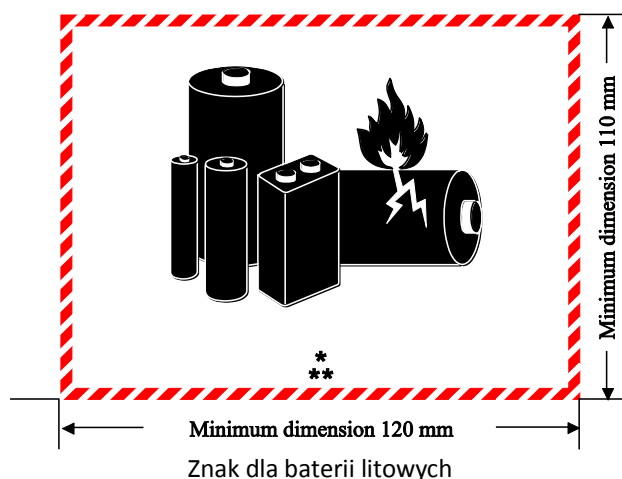
Symbol (siedem pionowych pasów w górnej połowie; poniżej grupa baterii, jedna uszkodzona emitująca płomień): czarny; tło białe; podkreślona cyfra „9” w dolnym narożu

5.2.1 Oznakowanie sztuk przesyłki

5.2.1.9 Znak dla baterii litowych

5.2.1.9.1 Sztuki przesyłki zawierające ogniwa lub baterie litowe zapakowane zgodnie z przepisem szczególnym 188 powinny być oznakowane poniższym znakiem wskazanym pod 5.2.1.9.2.

5.2.1.9.2 Znak powinien wskazywać numer UN poprzedzony literami „UN 3090” dla akumulatorów lub baterii litowych lub „UN 3480” dla akumulatorów lub baterii litowo-jonowych. Jeżeli akumulatory lub baterie zawarte są w wyposażeniu lub zapakowane z wyposażeniem, odpowiedni numer UN poprzedzony literami UN „UN3091” lub UN „3481” powinien być wskazany. Jeżeli w sztuce przesyłki zawierającej akumulatory lub baterie litowe znajdują się różne numery UN, wszystkie z nich powinny być wskazane na jednym lub wielu znakach.

* - miejsce na numer (numery) UN

** - miejsce na numer telefonu i dodatkowe informacje

Znak powinien mieć kształt prostokąta z zakreskowanym obramowaniem.

Minimalne wymiary powinny wynosić 120 mm (szerokość) × 110 mm (wysokość), a minimalna szerokość linii obrzeża powinna wynosić 5 mm. Symbol (grupa baterii, jedna uszkodzona emitująca płomień, nad numerem UN dla baterii lub akumulatorów litowo lub litowo-jonowych) powinien być biały albo czarny. Obrzeże powinno być czerwone. Ze względu na wielkość sztuki przesyłki wymiary/grubość linii mogą zostać zmniejszone, nie mniej niż 105 mm (szerokość) × 74 mm (wysokość). Jeżeli nie podano wymiarów, wszystkie wspomniane właściwości powinny być zbliżone do właściwości określonych powyżej.

5.4 Dokumentacja

5.4.1.1.6.2.1

(a) W przypadku, gdy ostatnio załadowanymi towarami są towary klasy 2, informacja określona pod 5.4.1.1.1 może być zastąpiona numerem klasy - „2”.

(b) W przypadku, gdy ostatnio załadowanymi towarami są towary klas 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 8, 9 informacja określona pod 5.4.1.1.1 (c) może być zastąpiona słowami „ZAWIERAJĄCE POZOSTAŁOŚCI [...]” uzupełnionymi numerami klasy oraz dodatkowego zagrożenia odpowiadającym różnym pozostałościom, podanymi w porządku numerycznym.

Przykład: Późne nieoczyszczone opakowania zawierających pozostałości towarów klasy 3 przewożone razem z próżnymi nieoczyszczonymi opakowaniami zawierającymi pozostałości towarów klasy 8 z dodatkowym zagrożeniem 6.1 mogą być określone w dokumencie przewozowym jako:

„PRÓŻNE OPAKOWANIE, ZAWIERAJĄCE POZOSTAŁOŚCI 3, 6.1, 8”

5.4.1.1.21. Przepisy szczególne dotyczące przewozu UN 3528, 3529 oraz 3530

W przypadku przewozu UN 3528, 3529 and 3530 zgodnie z przepisem szczególnym 363 Działu 3.3. w dokumencie przewozowym powinien być zapis „Przewóz zgodnie z przepisem szczególnym 363”

5.4.3.4 Instrukcje pisemne zgodne z ADR

(Uwaga! Brak okresu przejściowego!)

Strona 3

Dodatkowe wskazówki dla członków załogi pojazdu dotyczące charakterystyki zagrożeń stwarzanych przez towary niebezpieczne określonej klasy oraz czynności zależnych od zaistniałych okoliczności		
Nalepki ostrzegawcze (1)	Charakterystyka zagrożeń (2)	Wskazówki dodatkowe (3)
<p>Materiały stałe zapalne, materiały samoreaktywne i materiały wybuchowe stałe odczulone</p> <p>4.1</p>	<p>Zagrozenie pożarem. Materiały łatwopalne lub palne. Mogą zapalić się na skutek działania ciepła, iskier lub otwartego płomienia. Mogą zawierać materiały samoreaktywne, które mogą rozkładać się egzotermicznie w wyniku dostarczenia ciepła, kontaktu z innymi materiałami (takimi jak kwasy, związki metali ciężkich lub aminy), tarcia lub uderzenia. W wyniku rozkładu mogą wydzielać się szkodliwe i palne pary lub gazy lub może nastąpić samozapalenie Zagrozenie wybuchem w przypadku ogrzania. Zagrozenie wybuchem materiałów wybuchowych odczulonych w przypadku utraty substancji odczulającej.</p>	<p>Substancje polimeryzujące</p>
<p>Różne materiały i przedmioty niebezpieczne</p> <p>9</p>	<p>Zagrozenie poparzeniem. Zagrozenie pożarem. Zagrozenie wybuchem. Zagrozenie w przypadku przedostania się do środowiska wodnego lub kanalizacji.</p>	

UWAGA 2: Dodatkowe wskazówki określone powyżej w kolumnie (3) tabeli mogą być modyfikowane w celu ich dostosowania do klas towarów niebezpiecznych przeznaczonych do przewozu oraz użytych środków transportu.

Strona 4

Sprzęt ochrony ogólnej i indywidualnej do prowadzenia działań ogólnych oraz działań ratowniczych właściwych dla danego rodzaju zagrożenia, który powinien być przewożony w pojeździe jednostce transportowej, zgodnie z przepisami rozdziału 8.1.5 ADR

- maska ucieczkowa dla każdego członka załogi pojazdu, powinna być przewożona w pojeździe jednostce transportowej, w przypadku numerów nalepek ostrzegawczych 2.3 lub 6.1;

5.5.3.1.5 Przepisy szczególne mające zastosowanie do sztuk przesyłki, pojazdów i kontenerów zawierających materiały wykazujące zagrożenie uduszeniem w przypadku, gdy są używane do celów chłodzenia lub klimatyzowania (takie jak suchy lód (UN 1845) lub azot, schłodzony skroplony, (UN 1977) lub argon, schłodzony skroplony, (UN 1951))

5.5.3.3.3 Sztuki przesyłki zawierające czynnik chłodzący lub klimatyzujący powinny być przewożone w dobrze wentylowanych pojazdach i kontenerach. Przepis ten nie ma zastosowania, jeżeli takie sztuki przesyłki przewożone są w izolowanym, chłodzonym mechanicznie lub niemechanicznie urządzeniu, jak określono w Umowie o międzynarodowych przewozach szybko psujących się artykułów żywnościowych i o specjalnych środkach transportu przeznaczonych do tych przewozów (ATP).

Uwaga. W tym kontekście "dobrze wentylowane" oznacza, że mamy w powietrzu stężenie dwutlenku węgla niższe niż 0.5% objętościowych, a stężenie tlenu wynosi powyżej 19,5% objętościowych".

Część 6 Wymagania dotyczące konstrukcji i badania opakowań, dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL), dużych opakowań, cystern i kontenerów do przewozu luzem

- 6.11.2.3** Elastyczny kontener do przewozu luzem BK3
- maksymalna pojemność – 15 m³
- maksymalna masa – 14 ton
- czas użytkowania – 2 lata od daty produkcji
- nowy rozdział 6.11.5 dotyczący konstrukcji, badań i oznakowania
- nowy rozdział 7.3.2.10 dotyczący użytkowania
- nowy rozdział 7.5.7.6 dotyczący ładowania

UN **BK3/Z/11 09**
RUS/NTT/MK-14-10
56000/14000"

Kod BK3 mają przypisane następujące towary:

- UN 1334 NAFTALEN, SUROWY lub NAFTALEN, RAFINOWANY, 4.1
- UN 1350 SIARKA, 4.1
- UN 1454 AZOTAN WAPNIOWY, 5.1
- UN 1474 AZOTAN MAGNEZOWY, 5.1
- UN 1486 AZOTAN POTASOWY, 5.1
- UN 1498 AZOTAN SODOWY, 5.1
- UN 1499 AZOTAN SODOWY I AZOTAN POTASOWY W MIESZANINIE, 5.1
- UN 1942 AZOTAN AMONOWY, 5.1
- UN 2067 NAWÓZ NA BAZIE AZOTANU AMONOWEGO, 5.1
- UN 2213 PARAFORMALDEHYD, 4.1
- UN 3077 MATERIAŁ ZAGRAŻAJĄCY ŚRODOWISKU, STAŁY, I.N.O., 9
- UN 3377 NADBORAN SODOWY JEDNOWODNY, 5.1
- UN 3378 NADTLENOWODZIAN WĘGLANU SODOWEGO, 5.1

Część 9 Zakres, definicje i wymagania dotyczące dopuszczenia pojazdów

9.1.1.2 Usunięto definicję pojazdy OX

(Komentarz: Zlikwidowano typ pojazdu „OX”. Przypisany był do jednej pozycji w wykazie towarów niebezpiecznych: UN 2015 NADTLENEK WODORU ROZTWÓR WODNY STABILIZOWANY zawierający więcej niż 70% nadtlenu wodoru. Do jego przewozu stosowany będzie pojazd typu FL.

Określono w przepisach przejściowych:

- 1.6.5.18 iż pojazdy zarejestrowane lub dopuszczone do użytku po raz pierwszy przed 1 kwietnia 2018 r. jako pojazdy OX mogą być nadal używane do przewozu UN 2015.
- 1.6.5.19 coroczne badania techniczne pojazdów zarejestrowanych lub dopuszczonych do użytku po raz pierwszy przed 1 kwietnia 2018 r. jako pojazdy OX – wymagania Części 9 obowiązujące do 31 grudnia 2016 r. mogą być w dalszym ciągu stosowane.
- 1.6.5.20 – Świadectwa dopuszczenia dla pojazdów OX zgodne ze wzorem wskazanym w 9.1.3.5 obowiązującym do 31 grudnia 2016 r. mogą być nadal używane.)
 - jeżeli wymagany jest pojazd FL, to może być użyty jedynie pojazd FL;
 - jeżeli wymagany jest pojazd OX, to może być użyty jedynie pojazd OX;
 - jeżeli wymagany jest pojazd AT, to może być użyty pojazd AT, FL i OX.

9.2.1.1 Zmiany w tabeli

Usunięto typ pojazdu OX, określono nowe wymagania dla pojazdów EX/II (instalacja za tylną ścianą kabiny, stosowanie bezpieczników, połączenia elektryczne, ABS, zwalniacz - wymagania obowiązują wobec pojazdów zarejestrowanych po 31 marca 2018 r.), zmieniono numerację w tabeli.

WYMAGANIA TECHNICZNE		POJAZDY				UWAGI
		EX/II	EX/ III	AT	FL	
9.2.2	WYPOSAŻENIE ELEKTRYCZNE					
9.2.2.1	Przepisy ogólne	X	X	X	X	

9.2.2.2.1	Przewody	X	X	X	X	
9.2.2.2.2	Dodatkowa ochrona	X ^a	X	X ^b	X	^a Wymagane dla pojazdów o maksymalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony zarejestrowane po raz pierwszy (lub które weszły do użytku, jeśli rejestracja nie jest obowiązkowa) po dniu 31 marca 2018. ^b Wymagane dla pojazdów zarejestrowanych po raz pierwszy (lub które weszły do użytku, jeśli rejestracja nie jest obowiązkowa) po dniu 31 marca 2018 r
9.2.2.3	Bezpieczniki i wyłączniki	X ^b	X	X	X	^b Wymagane dla pojazdów zarejestrowanych po raz pierwszy (lub które weszły do użytku, jeśli rejestracja nie jest obowiązkowa) po dniu 31 marca 2018 r
9.2.2.4	Akumulatory	X	X	X	X	
9.2.2.5	Oświetlenie	X	X	X	X	

ZMIANY w PRAWIDŁOWYCH NAZWACH PRZEWOZOWYCH ADR 2017
(w związku z pracami MliB nad ujednoczeniem RID ADR)

UN	ADR 2015	RID/ADR 2017
1067	CZTEROTLENEK DWUAZOTU (DWUTLENEK AZOTU)	TETRATLENEK DIAZOTU (DITLENEK AZOTU)
1202	PALIWO DO SILNIKÓW DIESLA lub OLEJ GAZOWY lub OLEJ OPAŁOWY LEKKI	OLEJ NAPĘDOWY lub OLEJ OPAŁOWY LEKKI
1203	PALIWO SILNIKOWE lub GAZOLINA lub BENZYNA	BENZYNA SILNIKOWA lub PALIWO SILNIKOWE
1965	MIESZANINA WĘGLOWODORÓW GAZOWYCH, SKROPLONA, I.N.O. taka jak mieszaniny A, A01, A02, A0, A1, B1, B2, B lub C	WĘGLOWODORY GAZOWE, MIESZANINA SKROPLONA I.N.O. (mieszaniny A, A01, A02, A0, A1, B1, B2, B, C)
1798	WODA KRÓLEWSKA	KWASU AZOTOWY I KWAS CHLOROWODOROWY, MIESZANINA woda królewska
1942	AZOTAN AMONOWY	AZOTAN AMONU